

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Anne Hietanen & Ulrika Häggström : Digitaaliset ratkaisut iäkkäiden osallisuuden edistämiseksi. Pohjalainen 20.1.2019, B7.

Digitaaliset ratkaisut iäkkäiden osallisuuden edistämiseksi

Tänä päivänä asioiden hoitamisen, tiedottaminen sekä osallistuminen tapahtuvat yhä useammin verkossa.

Suomessa on lähes puoli miljoonaa yli 65-vuotiasta, jotka eivät käytä tietotekniikka, todetaan Vanhustyön keskusliiton Senior-Surf-hankkeessa, jonka tarkoituksena on tukea ikäihmisten digitaalisia taitoja. Eloisa ikä -ohjelman (2012-2017) oppien perusteella digitaalisuus ei ole pelkästään nettipankissa asiointia ja käytännön asioita. Se antaa mahdollisuuden aktiiviseen kansalaisuuteen ja tarjoaa erilaisia arjen apuvälineitä.

Vaikka oma yli 80-vuotias isoäiti käyttäisi ahkerasti erilaisia sosiaalisia medioita ja toimisi luontevasti digitaalisessa maailmassa, suurimmalle osalle ikääntyneistä se ei ole kuitenkaan arkipäivää.

Taitojen puute tai haluttomuus ottaa uutta teknologiaa käyttöön lisää digitaalista kahtiajakoa yhteiskunnassa ja eriarvoistumista. Digitaalinen osallisuus liittyy kiinteästi yhteen muiden osallisuuden kokemusten kanssa. Palveluiden suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin on otettava mukaan iäkkäät asukkaat ja asiakkaat.

Yrkeshögskolan Novia on ol-

lut mukana ikääntyneiden osallisuutta ja osallistumista edistävissä Sempre-hankkeessa 2016-2019 (Social Empowerment in Rural Areas), jossa huomattiin usein haasteita iäkkäiden tavoittamisessa, erityisesti maaseudulla asuvia ikäihmisiä.

Hankkeessa pohdittiin mm. voisivatko digitaaliset työkalut olla ratkaisu ongelmaan? Hankkeen aikana kutsuttiin mustasaarelaisia iäkkäitä ihmisiä keskusteluryhmiin pohtimaan yhdessä heille soveltuvien aktiviteettien järjestämistä.

Tilaisuudesta jaettiin tietoa sosiaalisessa mediassa, järjestämällä informaatiotilaisuuksia yhdistyksissä, ryhmissä ja kunnan vanhusneuvostossa sekä mainosjulisteilla ja lehti-ilmoituksilla.

Kun sitten itse tilaisuudessa tiedusteltiin osallistujilta, mitä kautta he olivat saaneet tiedon tilaisuudesta, oli suurin osa osallistujista saanut tiedon henkilökohtaisten kontaktien kautta eli useimmat olivat kuulleet tilaisuudesta infotilaisuudessa ja seuraavaksi yleisimmän tieto oli saatu tuttuja kautta. Muita mainittuja tietolähteitä olivat lehdet ja organisaatiot.

Kukaan tilaisuuteen osallistu-

jista ei ollut saanut tietoa sosiaalisen median tai mainosjulisteiden kautta.

Tilaisuuteen osallistujat kertoivat myös itse toivovansa saada informaatiota henkilökohtaisten kontaktien ja median kautta. Henkilökohtaiset kontaktit tarkoittivat esim. diakonia, kotihoidonhenkilökuntaa, ystävöimintää, sosiaalipuolta tai puskaradiota. Medialla tarkoitettiin radiota, sanomalehtiä ja ilmoitustauluja.

Digitaaliset ratkaisut ovat ilmeisen nopea ja kustannustehokas keino välittää tietoa laajemmalle yleisölle, mutta iäkkäiden henkilöiden ollessa kyseessä on muistettava, että melko harvoja ikääntyneitä tavoitetaan pelkästään digitaalisella viestinnällä.

Ei ole tietenkään olemassa yhtä ainoita ratkaisua, jonka avulla tavoitettaisiin kaikki iäkkäät ihmiset, mutta viestintämuodot, joihin kuuluvat henkilökohtaiset kontaktit ihmisten kanssa, ovat paras keino pitää iäkkäät ihmiset informoituna, mukana ja osallisina yhteiskunnassa.

Anne Hietanen

Ulrika Häggström

projektitutkijat, SEMPRE-hanke
Yrkeshögskolan Novia

POHJALAINEN Sunnuntaina 20. tammikuuta 2019